

בס"ד

שאלון בחינה

בנושא:

שמחות

מועד:

ניסן תשפ"ד

סמל שאלון:

119.4.24

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

בהצלחה!

מועד ניסן תשפ"ד

בס"ד

בחינה בהלכות שמחות

כ"ד באדר ב' תשפ"ד

הנחיות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
- חלק א' – עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' – יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות

יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1.
א. אשה שהודיעה לבעלה שאביה או אחיה נפטרו בבית החולים, פרט את דין הקריעה המוטל על הבעל.
ב. חובת הקריעה על אדם כשר: מהו גדר אדם כשר? מתי חלה חובת הקריעה עליו? והאם תלמידי חכמים חייבים בקריעה זו? פרט.
2. בגמ' מו"ק כו: נחלקו ת"ק וריב"ב בעניין קריעה על כמה מתים (אביו ואמו וקרוביו) שמתו כאחד או בזה אחר זה, הבא ד' שיטות בראשונים בביאור מחלוקתם, וכיצד נפסק להלכה בכל הני"ל?
3.
א. מנחמים שאמרו לאבל "אל תצטער יותר מדי כי אי אפשר כבר לשנות המצב" האם נחמו אותו כדן ומדוע? פרט והבא את דברי הט"ז בעניין.
ב. אדם שנפטר ערירי ואין לו קרובים שמתאבלים עליו, כיצד נוהגים בבית האבל בז' ימי האבלות?

עמוד 1 מתוך 3

4. מי שקבר את מתו בערב פסח (י"ד בניסן), מה דינו לעניין :
א. סעודת הבראה, כיבוס ורחיצה (בערב הרגל, בחול המועד ולאחר המועד)?
ב. באיזה תאריך תסתיים אבלות ל'?

5. פרט ובאר האם יש דין מקצת היום ככולו במועדים הבאים :
ליל ז' של השבעה? יום הל' של האבלות? יום ז' של השבעה שחל בשבת? יום האחרון של י"ב חודש
על אביו ואמו?

6.
א. פסק הרמ"א וז"ל "ונהגו להוסיף עוד היום שמת בו האב או האם לנהוג בו דין י"ב חודש ונכון הוא".
מהו טעם המנהג? ומה הדין כאשר י"ב חודש הסתיימו באדר הראשון האם נוהג מנהגי אבלות ביום
המיתה באדר השני?
ב. האם אבלות נוהגת בפורים? באר היטב את דעת השו"ע בעניין. ומה דין האבל לעניין משלוח
מנות?

7.
א. גמ' מגילה כט. "בית הקברות אין נוהגים בהן קלות ראש וכו' ואין מלקטין בהן עשבים".
מהו טעם האיסור, ומה הדין אם עבר וליקט, ומדוע? ציין כמה מצבים שבהם מותר ללקט
לכתחילה את העשבים.
ב. מקום שהוקצה לבית הקברות האם מותר לנהוג בו קלות ראש? אכילה ושתייה וכו'? פרט.

8.
א. מי ששמע בה' בחשוון שקרובו נפטר בערב חג הסוכות (י"ד תשרי) האם לשמועה זו יש דין שמועה
קרובה או שמועה רחוקה, ומדוע? וכן מי ששמע שמועה קרובה בתאריך ה' בסיון שחל בשבת האם
הרגל (חג השבועות) מבטל ממנו גזירת ז', ומדוע?
ב. מי ששמע בא' בחשוון שקרובו נפטר בא' בתשרי אך נקבר בג' בתשרי, האם לשמועה זו יש דין שמועה
קרובה או שמועה רחוקה?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות

יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכ

9.
א. בני זוג שאחד מהם אבל, האם הם מותרים בשאר מיני קרובה ודברי חיבה (כמזיגת הכוס וכד')?
ומה הדין לעניין שינה במיטה אחת?
ב. אשה שאירעה טבילתה בתוך ל' יום לאבלותה, כיצד תנהג לעניין גזירת הציפורניים קודם הטבילה?
הבא את קושיות הט"ז בעניין.

עמוד 2 מתוך 3

10.

בני משפחה שקרובם נפטר בביתו ביו"ט ראשון של סוכות שחל בשבת, בני הבית שוהים עם הנפטר בבית עד הקבורה שאמורה להתקיים ביום ראשון, השאלות הן:

- א. האם מותר להם לאכול סעודות שבת בחדר שהמת נמצא בו?
- ב. האם הם רשאים להימנע מאכילת בשר ושתיית יין בשבת? והאם במוצאי שבת מותר להם לאכול בסעודת מלווה מלכה בשר שנשאר מסעודות שבת? הוכח ונמק ע"פ הפת"ש.
- ג. מתי יצטרכו לקרוע?
- ד. האם במוצאי שבת הם רשאים ללכת עם ילדיהם לשמחת בית השואבה בשכונה?

11. יהודי שאשתו נפטרה בתאריך ו' תשרי הפנה את השאלות הבאות:

- א. האם הוא יכול לשלוח את בניו הקטנים לתלמוד תורה בתוך ימי השבעה?
- ב. האם הוא יכול לשבת על כסא בסעודה מפסקת בערב יום הכיפורים?
- ג. מתי הוא יוכל לשאת אשה חדשה? ציין את המנהג שהביא הרמ"א בעניין.

12.

- א. אבל שלא מתקיים מניין בביתו במשך ימי השבעה האם הוא יכול לצאת מביתו וללכת לבית הכנסת לצורך תפילה במניין?
- ב. באר את דעת השו"ע והרמ"א בעניין שינוי מקום באבל כשמתפלל בשבת בבית הכנסת. הבא ע"פ הש"ך ב' סברות בדעת הרמ"א.

* * *

עמוד 3 מתוך 3